

PLA D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA CEIP RODAMILANS “Afavorim aprenentatges”

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Un diagnòstic inicial	4
3. Objectius i indicadors del projecte	5
4. Àmbits d'intervenció educativa	8
5. La gestió del pla	9
6. Distribució de tasques	10
7. Organització i la distribució dels recursos	11
8. La temporalització	13
9. El programa de formació	14
10. Tasques realitzades i compromís del centre	15
11. Seguiment i l'avaluació del pla	16
12. Referències bibliogràfiques	17

1. Introducció

En els últims anys moltes escoles estan immerses en un procés de canvi, un procés que implica la certesa de que el sistema educatiu necessita adaptar-se a les exigències dels alumnes del segle XXI. Per donar resposta en aquestes exigències, des del nostre centre entenem que necessitem canviar algunes estructures organitzatives, així com estratègies metodològiques i espais que ens ajudin a dur a terme una educació de qualitat per a tots i cada un dels nostres alumnes. És a dir, des del nostre punt de vista, entenem aquest canvi com a innovació, com un repte per als mestres que formem part d'una comunitat educativa. Aquesta innovació està emmarcada en un model d'escola inclusiva, que exigeix una adaptació en els processos d'ensenyança- aprenentatge per adequar-se a les característiques i necessitats de tots els alumnes possibilitant la seva presència, participació i progrés de tots ells a les aules (Muntaner, 2010).

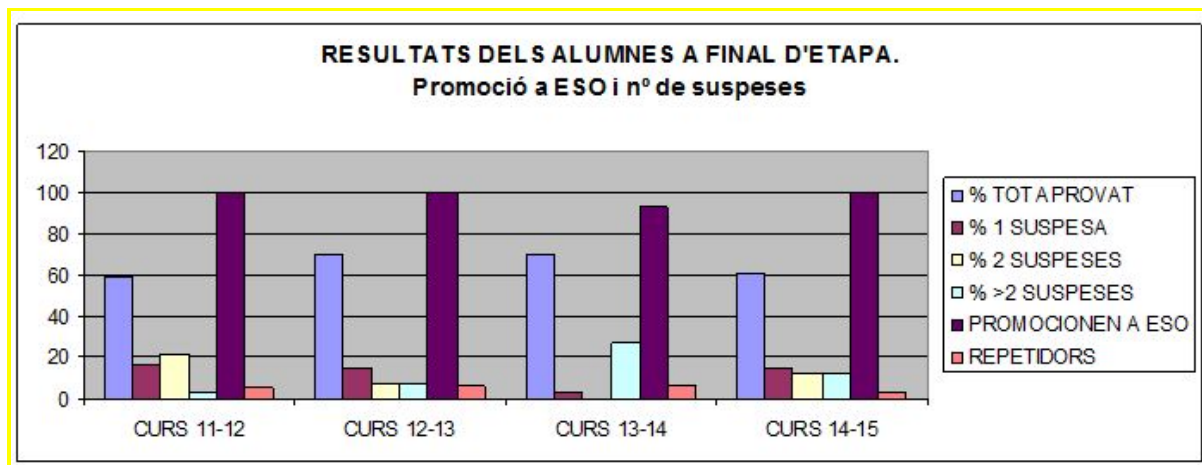
Com a eix de partida aquests serien els nostres principis:

- Respecte per la individualitat: cada infant evoluciona al seu ritme sense forçar o accelerar el procés.
- Cohesió de grup com a eix d'intervenció educativa.
- Educació en el diàleg: Contacte, implicació i treball directe amb les famílies i la comunitat.
- Atenció a la diversitat: Considerar la diferència com una qualitat i no un factor discriminat.
- Utilització de tots els recursos de l'entorn: prioritzant els recursos que tenen contacte amb la *mare terra*.
- Desenvolupament de la creativitat i l'art.
- Educació de la consciència: Conèixer-se a un mateix i a la comunitat per tal de prendre decisions de forma autònoma i responsable.

A partir d'aquest plantejament, presentem un projecte que recull un diagnòstic inicial, on valorem els resultats obtinguts en els darrers anys. A partir d'aquesta anàlisi plantejem uns objectius i indicadors que regiran el present projecte. Un cop tenim emmarcats aquests objectius exposam quina serà la gestió del nostre pla, centrant-nos en quines estratègies metodològiques creiem necessàries incloure dins la nostra praxis educativa. Enllaçat amb aquest punt, especifiquem quines seran les tasques que realitzaran els diferents professionals i com pensam que serà la millor manera d'organitzar i distribuir els recursos. Tot això lligat a una proposta formativa, i lligant també a les tasques que ja hem iniciat a nivell de centre i que ens comprometen com equip docent. Per tancar aquest pla d'innovació pedagògica fem una proposta de seguiment i avaluació del mateix, així com les referències bibliogràfiques que sustenten aquest projecte a nivell teòric.

2. Un diagnòstic inicial

Els resultats de les proves de diagnòstic fetes per l'IAQSE al nostre centre ens permeten afirmar que la nostra escola ha obtingut els resultats esperats dins unes fites més que acceptables a totes les competències bàsiques avaluades, essent majors que la mitjana de la puntuació del conjunt de les Illes Balears.

De l'anàlisi dels resultats acadèmics dels darrers cursos se n'extreu que el 65% dels alumnes que passa a ESO ha aprovat totes les àrees i, un 81% dels alumnes que promocionen a ESO amb alguna assignatura suspesa, són alumnes repetidors i alumnes estrangers. Dels darrers 4 cursos escolars tots els alumnes promocionen a ESO excepte en el curs 13-14 que repeteixen 6è dos alumnes.

A l'avaluació interna que figura a les memòries es detecta una necessitat de millora referent a replantejar-nos diferents possibilitats d'agrupaments dels alumnes per atendre la diversitat i a millorar l'aprofitament dels recursos que tenim al centre, la flexibilització dels horaris i l'ús del llibre com un recurs compatible amb metodologies innovadores.

A les memòries dels darrers cursos s'han proposat com a mesures de millora:

- Un enfocament global dels continguts de coneixement del medi mitjançant els recursos més propers: les sortides per l'entorn, l'hort, les TIC i les festes de l'escola.
- Una flexibilitat horària, ajuntant les hores d'Educació Física per nivell per poder dividir els grups i la meitat anar a EF i l'altra meitat quedar a classe amb el tutor per destinar aquestes sessions a una àrea instrumental (matemàtiques o llengua). Així enlloc d'anar a fer un suport a una altra aula, es poden fer un suport amb la meitat de la classe durant dues hores seguides.

Es demana que si la distribució d'horaris ho permet, totes les sessions de Llengua i Medi haurien d'ésser de dues hores, per tal de poder acabar activitats iniciades i per llevar presses.

- Que els membres de l'equip de suport ajudin a dur a terme desdoblaments, en grups heterogenis i equilibrats,. Aquestes sessions haurien de coincidir amb l'altra àrea instrumental no desdoblada per EF (matemàtiques o llengua), per poder treballar a partir de tallers. Cada mestre pot ser responsable d'un taller (expressió escrita/ comprensió lectora/ problemes/ càlcul mental/raonament/ etc.) i els subgrups poden anar rotant cada setmana.
- S'ha proposat que a l'equip de suport dediqui una sessió als dos grups del mateix curs i fer tres grups heterogenis, sempre seguint les mateixes pautes abans esmentades. Aquesta opció requereix que els dos grups del mateix nivell coincideixin en horari a la sessió en qüestió.
- Es demana que l'ús que es fa dels llibres o del material didàctic sigui sempre compatible amb una metodologia innovadora. En aquest sentit el material dels alumnes NESE és el mateix que el dels companys, només en casos excepcionals es valora la possibilitat d'un material diferent.
- L'atenció a l'alumnat NESE és conjunta entre mestres i equip de suport. Aquests alumnes treballen de forma integrada amb els seus companys, només es fa suport fora de l'aula en casos excepcionals.
- El Pla Lector s'ha ampliat amb el projecte "Padrins lectors": els alumnes de 6è apadrinen cada un d'ells a un nin d'infantil amb el qual llegeix i ajuda a llegir, fomentant la lectura i les relacions entre grans i petits a l'escola.
- L'ampliació de l'hort, el corralet d'animals, el bosc mediterrani i les plantes aromàtiques ens ha donat la possibilitat de tenir un laboratori viu i poder assignar responsabilitats als alumnes. Es demana que cada curs o cicle en tregui el màxim rendiment.

3. Objectius i indicadors del projecte

OBJECTIUS	INDICADORS D'AVUACIÓ	TEMPORALITZACIÓ
- Fomentar el treball cooperatiu des dels eixos de la cohesió de grup, com a recurs per ensenyar i com a contingut a ensenyar.	- Elaboració de mecanismes que permetin valorar el treball cooperatiu (rúbriques, autovaluació, quadern d'equip...)	- Dedicar sessions dins l'horari per dur a terme activitats que incloguin els tres tipus d'activitats de treball cooperatiu.

	- Elaboració de mecanismes que permetin valorar el treball autònom (rúbriques, autoavaluació dels alumnes...).	
- Consolidar, ampliar i sistematitzar estratègies metodològiques per donar resposta a tot l'alumnat (racons, tallers...)	- Valoració de l'organització. - Valoració dels resultats en les diferents àrees. - Valoració en el document de centre <i>Anàlisi de resultats</i> del procés aconseguit.	- Trimestralment fer-ne la valoració i valorar-ne els possibles canvis i propostes de millora.
- Potenciar un sistema d'avaluació on l'alumne s'autoreguli.	- Explicitació de criteris d'avaluació, coneguts pels usuaris (rúbriques).	- Tot el curs i en les diferents àrees establir sistemes d'autoavaluació, rúbriques...
- Millorar la coordinació del centre amb l'entorn	- Utilització de tots els recursos més pròxims (hort escolar, biblioteca de centre, biblioteca municipal, comerços de la zona, centre de salut, policia local, guàrdia civil, Institut de la Joventut, associació de la tercera edat, Mancomunitat del Pla...)	- Tot el curs, (establir mecanismes de coordinació: reunions, correu electrònic, entrevistes...)

- Promoure l'intercanvi d'experiències dins del propi centre.	- Valoració i transferència d'experiències educatives.	- Establir reunions de caire pedagògic on promoure aquest intercanvi.
- Establir un pla de formació vinculat al projecte.	- Hores de formació en centre - Hores de formació individual - Transferència de la formació - Impacte de la formació	- Tot el curs
- Valorar el grau de satisfacció de la comunitat educativa: - Alumnes - Professorat - Famílies	- Satisfacció de la participació (pares, alumnes, professorat). a través d'enquestes, a les reunions pedagògiques, a les reunions de delegats, a les CCPs i Consells Escolars.	- A principi de curs, a les reunions inicials, explicar a les famílies els canvis metodològics. - Durant el curs, trobades familiars (aproximadament 4) amb l'objectiu d'afavorir la comunicació família-escola i compartir inquietuds. - Durant el curs en les corresponents reunions de CCP, Claustre i Consell Escolar així com les reunions de caire pedagògic. - Al final de curs a través de la memòria i en les entrevistes familiars.

- Integrar l'oferta d'activitats extraescolars en el projecte educatiu de centre (seguir amb l'escacs, aloha, música, anglès)	- Contribució d'aquestes activitats a la millora dels resultats.	- Tot el curs.
- Promoure l'oferta de serveis complementaris per facilitar la conciliació de la vida familiar	- Impacte de les activitats extraescolars, escola matinera i les activitats per atendre als infants en les trobades familiars (per tal de que les famílies puguin assistir a les xerrades).	- Tot el curs

4. Àmbits d'intervenció educativa

- **Participació activa:** volem aconseguir que l'alumne sigui el vertader protagonista del seu aprenentatge. Per aquesta raó, potenciarem que les activitats siguin el màxim de competencials, vivencials i manipulatives.
- **Mesures organitzatives, curriculars i pedagògiques:** es potenciarà la interdisciplinarietat entre les àrees a partir del treball cooperatiu com a eix de la intervenció, racons, tallers.... Amb tot això, som conscients que hi ha d'haver una flexibilització dels horaris poder consolidar aquestes estratègies.
- **Inclusió educativa:** és un dels nostres pilars. L'adopció d'aquestes estratègies ens permetrà no només l'atenció de tot l'alumnat, sinó la presència, la participació i el progrés de tot l'alumnat, tal i com hem recollit a les línies introductòries del pla.
- **Coordinació del professorat:** com a equip de mestres necessitam fer feina de manera cooperativa i col·laborativa amb una assignació clara de responsabilitats i funcions. Partirem de les inquietuds i capacitats dels diferents membres del claustre.
- **Funció equip de suport:** l'equip de suport esdevindrà un recurs a nivell de centre, en elaboració de material, reducció de ràtios, d'atenció a tot l'alumnat...

- **Formació:** es dissenyarà un pla de formació d'acord amb el què requereix organitzar i implantar aquest pla.
- **Famílies:** hi ha diferents mecanismes de coordinació tals com: reunions periòdiques amb els membres de l'AMIPA, les Trobades Familiars, les reunions del Consell Escolar, així com les reunions generals de pares, les reunions de tutoria... De les diferents activitats que realitzem amb les famílies, recollirem el grau de satisfacció i les propostes de millora.
- **Autoavaluació:** fomentar espais de coordinació pedagògica on anar valorant la implantació de les noves estratègies. S'establiran en el calendari aquestes reunions.

5. La gestió del pla.

Per dur endavant el nostre projecte ens basem en les següents estratègies metodològiques per afavorir els aprenentatges de tot l'alumnat;

- **Treball cooperatiu.** Un punt fort del pla és el treball cooperatiu, des del punt de vista que permet un creixement personal i social. L'aprenentatge cooperatiu comporta una implicació directa i, alhora, una sèrie d'avantatges tant per a l'alumnat com per al professorat. Partim de la premissa la cohesió de grup és l'eix de la intervenció educativa. Establirem dins l'horari sessions estructurades basades en l'aprenentatge cooperatiu, no només com a eina de cohesió de grup i com a recurs per ensenyar, sinó també com a contingut per ensenyar.
- **Tallers:** Amb l'objectiu de que hi hagi unes estructures fixes dins l'horari escolar es durien a terme diversos tallers, per exemple:
 - Hort
 - Taller de costura
 - Radio- televisió
 - Taller de cuina (tractament de les tres llengües)
 - Fusteria
- **Racons:** establirem dins cada nivell educatiu una sessió setmanal basada en l'estratègia dels racons. Aquests racons partiran de material manipulatiu, vivencial que ajudi a consolidar els continguts establerts en el currículum de les Illes Balears.
 - **Racons català**
 - **Racons matemàtiques**
- **Scratch.** Incloure a nivell de centre l'scratch dins les aules. L'scratch potencia les habilitats de lògica i resolució de problemes.

Totes aquestes estratègies estaran incloses dins un entorn on afavorirem l'ús de les TIC (el centre demanarà un compte de *google education* per tal de que tot l'alumnat tingui un compte de correu electrònic, ús de drive a les aules, pissarra digital, ordinadors, blocs d'aula...)

6. Distribució de tasques

- **Equip impulsor**
 - Elaborar el pla i facilitació de les tasques a dur a terme.
 - Coordinar els tres cicles per tal de fomentar una línia de centre.
 - Coordinar el pla de formació.
 - Dissenyar de les mesures d'avaluació.
 - Facilitar la comunicació i participació de les famílies en tot el procés.
- **Mestres d'Educació Infantil**
 - Dissenyar les activitats.
 - Seleccionar el material necessari per a dur terme les activitats.
 - Relacionar els continguts del currículum amb les propostes d'aula.
 - Elaborar dels sistemes d'avaluació de les activitats.
- **Mestres primer cicle**
 - Dissenyar les activitats.
 - Seleccionar el material necessari per a dur terme les activitats.
 - Relacionar els continguts del currículum amb les propostes d'aula.
 - Elaborar sistemes d'avaluació de les activitats.
- **Mestres segon cicle**
 - Dissenyar les activitats.
 - Seleccionar el material necessari per a dur terme les activitats.
 - Relacionar els continguts del currículum amb les propostes d'aula.
 - Elaborar sistemes d'avaluació de les activitats.
- **Equip directiu**
 - Elaborar el pla i facilitació de les tasques a dur a terme.
 - Coordinar els tres cicles per tal de fomentar una línia de centre.
 - Coordinar el pla de formació.
 - Dissenyar de les mesures d'avaluació.
 - Facilitar la comunicació i participació de les famílies en tot el procés.
 - Facilitar tot a la feina als equips docents.

7. Organització i la distribució dels recursos

L'organització i distribució dels recursos anirà regida per les estratègies metodològiques que durem a terme. Consideram necessari:

Jocs matemàtics	Preu	Unitats	
Piatnik 6810 - Kapla Holzkiste, 1000 peces	211	1	211
Rumikub	29,01	1	29,01
Monedes	53,85	1	53,85
Montessori, multiplikationsbrett	20	1	20
logicco-piccolo	120	1	120
geomètrix	60,3	1	60,3
estructuro (cubs)	59,9	1	59,9
geoplà fusta i gomes	75,3	1	75,3
BAMBOUCHICOLORNT-306535	76,1	1	76,1
Multicubs 44516135	60	1	60
Taulell de multiplicar- Montessori	16	1	16
Tauler perforat Montessori	20	1	20
Tauler de Multiplicacions	10	1	10
Barres de Fraccions	44	1	44
Reglet de càlcul amb numerals	19,8	1	19,8
Balança numèrica	16	1	16
Abacolor shapes	11,63	1	11,63
LATTJO (Carrom juego) (ikea)	34,99	1	34,99
Activitats amb Euros	15	6	90
Talo joc matemàtic	45	1	45
dominó associació rellotge digital-analògic	64	1	64
domino nombres-punts fusta	14,3	1	14,3
Multibase 10	22,23	1	22,23
Gerres	8,19	1	8,19
Provetes	30,73	1	30,73
Balança amb peses	40	1	40

Multi Cubs	12	2	24
			1276,33
Racons de lectoescriptura a Educació Infantil			
Materials lluminosos i metal·lics	53	1	53
2 plaques imantades i imans de diferents mides, colors ...	160	1	160
Pepes i portanadons de tela	50	1	50
Rainbow blocks, 40 piezas	52	1	52
Play packs, bloques transparentes	45	1	45
100 discs de colors amb cèrcol metàl·lics	14	2	28
Blocs de color translúcids	94	1	94
Lletres de color translúcides	15,9	2	31,8
Rainbow blocks, 40 piezas	52	1	52
Geoform. Djeco	30,9	1	30,9
Duo puzzle 1-10. Goula	13,25	1	13,25
Topologia Akros	50,95	1	50,95
Pop formas.Learning Resources	9,95	1	9,95
Regletas de Cuisenaire. Goula	7,85	1	7,85
Emotibloks. Miniland	16,25	1	16,25
Dados para contar historias. Asmodee	23,95	1	23,95
Dados para contar acciones. Asmodee	11,95	1	11,95
Maxi Secuencias producción. Akros	19,3	1	19,3
Lotto alfabeto. Orchard	15,85	1	15,85
Fotografías secuencias 4 pasos. Spechmark	49,95	1	49,95
			815,95
Llengües			
logicco-piccolo	120	1	120
lletres fusta folrades	15	1	15
Story cubs: Dados acciones	12	1	12
Story cubs: Dados para contar viajes	12	1	12

Primary i-Box	175	1	175
Primary pronunciation box	60	1	60
			409
Taller costura	Preu	Unitats	
màquines de cosir Singer Promise 1409	96	2	192
Set de costura	7,99	2	15,98
			207,98
Radio	Preu	Unitats	
Mesclador Behringer Xenyx 802	60	1	60
Connectors	12	1	12
Micros Trust Starzz	16,95	3	50,85
			122,85
TOTAL PRESSUPOST			2832,11

8. La temporalització

Data	Implicació educativa	Membres implicats
Abril 2016	- Visita a l'escola CEIP Martinet (Barcelona) - Participació en les jornades d'intercanvi d'experiències d'Educació Infantil - Participació en les jornades d'intercanvi d'experiències d'Educació Primària	- Mestres d'Educació Infantil i Primària - Mestres d'Educació Infantil - Dues mestres d'Educació Primària
Maig 2016	- Anàlisi d'experiències que s'han dut a terme durant el curs 15-16 per part d'uns membres del claustre. - Visita a l'escola CEIP Son Carrió. - Visita de centres en procés de canvi metodològic - Elaboració del projecte d'innovació pedagògica	Claustre

	• Comunicació als diferents òrgans col·legiats	
Juny 2016	• Elaboració d'un pla de feina conjunt per decidir amb quins espais, materials i recursos humans comptem per canviar aspectes metodològics en les àrees de llengua i matemàtiques. • Distribució de tasques. • Elaboració d'indicadors d'avaluació dels nous espais de feina	• Claustre
Setembre 2016	• Assignació d'espais i funcions. • Establir els indicadors d'avaluació de cada un dels espais. • Visita a l'escola CEIP es Talaiot	• Claustre

9. El programa de formació

El propi equip educatiu ha manifestat la necessitat de canvi i de contextualitzar la formació a la nova proposta de reorganització per tal d'impulsar una educació integral de l'alumne i afavorir l'aprenentatge vivencial a l'entorn educatiu.

Es sol·licitarà formació en el centre de:

-Pedagogia holística i sistèmica per conèixer estratègies metodològiques d'aprenentatge que respectin la individualitat, construeixin conjuntament el coneixement i afavoreixin la participació activa de l'alumnat.

-Aprenentatge cooperatiu, per tal de conèixer conceptes bàsics per generar activitats cooperatives, millorar la cohesió de grup i ajudar a que els alumnes millorin les seves competències en el treball en equip i donar resposta a les intel·ligències múltiples.

- Matemàtiques manipulatives per poder afavorir els aprenentatges des de la part més vivencial i manipulativa.

A nivell de centre també estaríem interessats en poder comptar amb diferents ponents, com per exemple:

- Pepa Horno

- Mar Romera
- Neus Sanmartí
- Carles Perellada
- Daniel Gabarró
- Tomeu Barceló

La proposta dels ponents la podríem emmarcar dins la formació a nivell de CEP, de comarca, UIB, AMIPA...

10. Tasques realitzades i compromís del centre.

En el moment de presentar el projecte s'han duit a terme les següents tasques:

- a) Òrgans de govern col·legiats del centre:
 - a.1. El projecte té el suport del 100% del claustre
 - a.2. El projecte té el suport del 100% de membres del consell escolar
- b) El centre ja ha posat en pràctica objectius i actuacions vinculats als àmbits d'intervenció descrits en el punt quart de l'annex 1:
 - S'han planificat i avaluat mesures organitzatives, curriculars i pedagògiques adoptades per a l'atenció educativa de tots els alumnes de manera inclusiva a les reunions periòdiques de l'Equip de Suport i d'Equip Docent.
 - S'ha planificat la gestió dels recursos humans i s'han assumit les responsabilitats assignades per afavorir la feina coordinada i en equip dels professors a través de les diferents comissions i de les reunions de nivell, de cicle i d'equip docent.
 - S'ha dissenyat i duit a terme un pla de formació dels professors lligat al projecte educatiu del centre i el Projecte De la Terra al Currículum.
 - S'han realitzar activitats encaminades a la prevenció dels conflictes, millora de l'autoestima i la competència social mitjançant les tutories i les pràctiques restauratives.
 - S'ha afavorit la participació de les famílies en processos decisoris i avaluadors a través del Consell Escolar i en aspectes educatius a través de les trobades familiars. S'han duit a terme també activitats de la relació i cooperació amb els serveis educatius i socials de la Mancomunitat i l'Ajuntament, la policia local, l'Associació de Majors.
 - S'han fet reunions de caire pedagògic per reflexionar i autoavaluar el procés educatiu, introduir millores i per compartir bones pràctiques.
- c) El centre ha participat, durant el present curs, en el desenvolupament dels següents programes promoguts per la Conselleria d'Educació i Universitat:

1. Programa de Gestió de Qualitat i Millora contínua
2. Projecte De la Terra al Currículum
3. Programa de Centres Ecoambientals
4. Pla Lector
5. Programa de Reutilització de Llibres
6. Programa d'Escola Matinera

d) Percentatge de professors, computat sobre el total de l'etapa educativa subjecte del pla, que ha participat en accions formatives recollides en el pla de formació del centre durant el curs 2015-2016:

1. Taller de Matemàtiques Manipulatives: 74,19 % de mestres
2. Taller d'Integració Sensorial: 35,48 % de mestres
3. Semirari Estratègies d'Aprenentatge de la Lectoescriptura: 48,39 % de mestres

La mitjana de participació ha estat de: 52 % de mestres

e) Un 54,83 % de professors, computat sobre el total de l'etapa educativa subjecte del pla, es compromet a participar en el pla de formació lligat al pla d'innovació per al curs 2016-2017.

f) Un 54,83 % de professors, computat sobre el total de l'etapa educativa subjecte del pla, es compromet a participar en el procés d'avaluació i d'aprenentatge entre iguals propi del pla d'innovació per al curs 2016-2017

11. Seguiment i l'avaluació del pla

Indicadors d'avaluació	Procediment d'avaluació
- Afavoreix actituds positives vers els aprenentatges. - Potencia el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge. - Es constata una millora dels resultats acadèmics	- Avaluació inicial per adequar les intencions als coneixements previs i necessitats de l'alumnat - Avaluacions ordinàries al llarg del curs com a reflex del procés d'avaluació contínua - Avaluació final per valorar el progrés global dels alumnes - Ús de bases d'orientació ens els processos d'aprenentatge. - Observació sistemàtica del procés d'aprenentatge en rúbriques, debats, presentacions, assemblees, enregistraments en magnetòfon o vídeo, sortides...

	- Enquesta de satisfacció - Anàlisi de resultats trimestrals - Anàlisi de resultats finals
--	--

11.Referències bibliogràfiques

- CALLÍS, J., & ALSINA, À. (2000). El pensament lògic matemàtic i el joc. A CALLÍS, J, 51-61.
- CASSANY, D., PINYOL, G. S., & LUNA, M. (1994). *Enseñar lengua*. Graó.
- PLANAS, X. (1999). Maria Antònia Canals, la renovadora de l'ensenyament de les matemàtiques. *Revista de Girona*, (193), 22-29.
- GABARRÓ, D., & Puigarnau, C. (2008). Buena Ortografía sin Esfuerzo con PNL: Propuesta Metodológica para Docentes. *Ortografía. cat/Boiraeditorial. com (Documento Electrónico)* Disponible en: http://crearlogotipo.com/home/images/PDF/buena_ortografia_docentes.pdf.
- MUNTANER, J. J. (2010) De la integración a la inclusión: un nuevo modelo educativo. En Arnaiz, P.; Hurtado, Mª.D. y Soto, F.J. (Coords.) 25 Años de Integración Escolar en España: Tecnología e Inclusión en el ámbito educativo, laboral y comunitario. Murcia: Consejería de Educación, Formación y Empleo
- PUJOLÀS, P. (2004): *Aprende junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*, Vic: Eumo.
- SANMARTÍ, N. (2010). *Avaluar per aprendre.L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències*. Departament d'Educació.